

кото движение в духа на идеите на Раковски, заслужава повече внимание, отколкото му се отдава в изследванията, където по-често изобщо не се отбелязва. А всъщност това реалистично негово отношение към намеренията и възможностите на Сърбия доказва вярната, а не предубедената преценка за мнението му какви са мястото и ролята на княжеството в българските работи. Т.е. свидетелства, че легендата за неговото т.н. "сърбофилство" е едно от неоснователните подозрения на някои емигранти, които или не познавали истинските му възгледи и поведение, или пък по други съображения му приписвали несъществуващи грехове.

Спорът на Хитов със "старите" за техните прекомерни очаквания от Сърбия през 1867 г., породени главно от руски внушения, говори тъкмо обратното - че той определя политическите си позиции от българските национални цели, поради което и толкова настоява за организиране на чети, значи за активизиране на българското революционно движение, а не разчита на Сърбия и не поставя в зависимост от нея националното движение и интересите на своя народ. Това не означава, че той не разбира ползата и дори необходимостта от революционно сътрудничество на българите с другите южнославянски народи. Напротив, със здравия си усет на народен водач по-нататък все по-ясно осъзнава - по собствени впечатления и под въздействието на политическите обосновки на Л.Каравелов - двустранната полза от едновременни революционни действия в България и в сръбските области под турска власт, както и българските интереси като определящи за българите в двустранните отношения със Сърбия.

Още една проява на П.Хитов в Сърбия при новата ситуация на революционно напрежение сред южните славяни и усилията на най-демократичните организации - БРЦК и Обединената сръбска омладина през 1871-1872 г., също отразяван предубедено в официалната литература и породил недоразумения и неверни преценки, се нуждае от по-пълно и обективно изясняване на патриотичните му съображения, определени от българската национална кауза. Става дума за премълчаното или все още мъгливо и неprecизно, от някои автори превратно тълкуваното активно участие на войводата в подготвителните работи да се постигне споразумение за координиране на въстаническите действия на българите, босненците и херцеговинците през 1871-1872 г., когато БРЦК и Омладината еднакво преценяват благоприятната международна обстановка след поражението на Франция - главната крепителка на Турция - във войната ѝ с Прусия, обединението на Германия и нейното сближение с Русия, както и отменянето на унижителните и затруднителните клаузи на Парижкия мирен договор за руската държава. Тази ситуация в Европа била комплицирана за великите сили и от революционните събития във Франция с обявяването на Парижката комуна и последиците от нея, разтърсили не само Франция, но и цяла Европа.³⁴

БРЦК (главно Л.Каравелов и Д.Ценович, но и В.Левски, който настоява в писмото си - дописка до Каравелов от януари 1871 г. последният да се разбере с "братята сърби" за съвместни действия срещу Турция)³⁵ се споразумява през пролетта, лятото и есента на 1871 г. за едновременни въстания.³⁶ От своя страна П.Хи-